

Eduskunnan talousvaliokunnan kuuleminen 27.3.2026

HE 2/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Rakennusteollisuus RT ry

Risto Aunio
27.3.2026

Rakennusteollisuus RT ry

- Rakennusteollisuus RT on elinkeinoelämän järjestö, joka edustaa rakennusalan yrityksiä elinkeinopoliittisissa, teknisissä ja työmarkkina-asioissa. RT-liittoyhteisöön kuuluu kuusi toimialaa: Talonrakennusteollisuus, Infra, Rakennustuoteteollisuus, LVI-tekniinen urakointi, Talotekninen teollisuus ja kauppa sekä Pinta.
- RT on yksi EK:n suurimmista jäsenjärjestöistä. RT:n jäseninä ovat kaikki keskeiset talonrakennustoimintaa, rakennustuoteteollisuutta ja erikoisurakointia harjoittavien yritysten järjestöt, lähes 3 000 jäsenyritystä, joiden palveluksessa on noin 60 000 henkilöä ja liikevaihto on yhteensä 20 miljardia euroa.

Sopimusmuutoksien mahdollisuuksia ei tule kiristää

136 § Hankintasopimuksen muuttaminen sopimuskauden aikana

- Keskeisenä huomiona toteamme, että pykälän 2 momentin 5) kohtaan tehdyllä lisäyksellä kiristetään merkittävästi sääntelyä. Ehdotettu lisäys em. pykälän kohtaan tulee poistaa.
- Ehdotamme, että tehty lisäys 2 momentin 5) kohdassa poistetaan teknisenä korjauksena alla esitetyllä tavalla.
- 5) kyse on sellaisesta vähäarvoisesta sopimusmuutoksesta, joka alittaa liitteessä E tarkoitettuja palveluja koskevissa hankinnoissa sekä käyttöoikeussopimuksissa kansalliset kynnysarvot, muissa hankinnoissa EU-kynnysarvot ~~tai 25 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja rakennusurakoita koskevan kynnysarvon~~ eikä vaikuta sopimuksen yleiseen luonteeseen.

Sopimusmuutokset; nykytila

Hankintasopimukseen voidaan tehdä muutos ilman uutta hankintamenettelyä; jos

- 1) se perustuu hankintamenettelyn aikana tiedossa olleisiin ja hankinta-asiakirjoissa mainittuihin sopimusehtoihin tai niiden muuttamista koskeviin ehtoihin, niiden rahallisesta arvosta riippumatta, ja nämä ehdot ovat selkeät, täsmälliset ja yksiselitteiset, eivätkä ne muuta hankintasopimuksen tai puitejärjestelyn yleistä luonnetta;
- 2) kyse on sellaisesta **vähäarvoisesta sopimusmuutoksesta**, joka alittaa EU-kynnysarvot eikä vaikuta sopimuksen yleiseen luonteeseen.
 - Muutoksen arvo tulee olla pienempi kuin 10 % alkuperäisen palvelu- tai tavarahankintasopimuksen arvosta
 - Muutoksen arvo tulee olla pienempi kuin 15 % alkuperäisen rakennusurakkasopimuksen tai käyttöoikeusurakan arvosta
- **Esitetyllä muutoksella ollaan merkittäväällä tavalla tiukentamassa sääntelyä vähäarvoisen sopimusmuutoksen osalta. Muutos aiheuttaa haasteita, lisäkustannuksia ja hankkeiden keskeytymisiä julkisten rakennusurakoiden toteuttamisessa.**

Ehdotetun muutoksen vaikutus

- Kun kansallinen kynnysarvo on 150 000 euroa, niin lisäys jättää epäselväksi, onko kansallisessa esimerkiksi 5 000 000 euron hankinnoissa sallittua tehdä muutos vain, jos se alittaa 150 000 euroa.
 - 150 000 euron raja esimerkiksi 5 000 000 euron hankinnassa tarkoittaa 3,0 prosenttia.
 - Kun 15 prosentin säännöllä sallittua olisi 750 000 euron arvon muutos.
- Lisäys jättää epäselväksi onko tarkoitus, että jatkossa myös EU-kynnysarvot ylittävässä hankinnassa sallitun muutoksen raja on 150 000 euroa.
 - 30 000 000 euron urakassa 150 000 euron raja on 0,5 prosenttia.
 - Kun 15 prosentin säännöllä sallittua olisi 4 500 000 euron arvoinen muutos.
- 15 % sääntö menettää isosti merkityksen, jos sallitun muutoksen raja on kategorisesti vain 150 000 euroa eikä siis enää 15 prosenttia hankinnan arvosta.
- Vielä enemmän se menettää merkityksensä ja muuttaa rajusti sääntelyä tiukempaa, jos jatkossa tulkitaan myös EU kynnysarvon ylittävissä sallituksi muutokseksi vain alle 150 000 euron muutokset.

Ehdotetun muutoksen vaikutus

Esitetty muutos johtaisi pahimmillaan siihen, että kaikissa yli 150 000 euron muutoksissa hankintayksikkö joutuisi järjestämään uuden tarjouskilpailun samaan aikaan kuin alkuperäinen sopimuskumppani odottaa tyhjin käsin työmaalla sitä, että muutos tehdään alta pois, jotta työtä päästään jatkamaan. Odottaminen voi aiheuttaa hankintayksikölle kustannuksia, jotka ovat moninkertaisia mainittuun 150 000 euroon nähden.

Kilpailu- ja kuluttajavirastolle työkaluja, valittajille ei

141 § Kilpailu- ja kuluttajaviraston esitys markkinaoikeudelle

154 § Markkinaoikeuden määräämät seuraamukset

- Keskeisenä huomiona toteamme, että esitetyillä muutoksilla 154 § kenellä tahansa valittajalla on mahdollisuus vaatia niitä seuraamuksia, jotka on alun perin tarkoitettu vain kilpailu- ja kuluttajaviraston työkalupakkiin. 154 §:n esitettyä muutosta ei tule tehdä. Muutos 141 § on riittävä.
- Esitämme, että ehdotettu muutos 154 §:n poistetaan teknisenä korjauksena seuraavasti poistamalla yliviivattu teksti ja lisäämällä boldattu teksti:
 - Markkinaoikeuden määräämät seuraamukset
— — — — —
 - Tehottomuusseuraamus, seuraamusmaksu ja sopimuskauden lyhentäminen voidaan määrätä **vain** kansallisen kynnysarvon ylittävässä rakennusurakoissa ja liitteen E mukaisia palveluja koskevassa hankinnassa ja käyttöoikeussopimuksessa sekä EU-kynnysarvon ylittävässä muussa hankinnassa.

Hankinnan jakamisesta tehtävä valituskelpoinen päätös viivästyttää hankkeita

75 § Hankinnan jakaminen osiin

146 § Muutoksenhaun kohde ja rajoitukset

- **Keskeisenä huomiona toteamme, että pahimmillaan muutos antaa sarjavalittajille mahdollisuuden viivästyttää julkisia rakennushankkeita.**
- Valmistelussa eikä esityksessä ole laisinkaan kiinnitettyä huomiota:
 - **a) mistä kaikesta voi jakamisen osalta valittaa;**
 - **b) kenelle jakamista koskeva ”pätös” annetaan tiedoksi;**
 - **c) miten se annetaan tiedoksi; ja**
 - **d) missä ajassa mahdollinen valitus tulee tehdä.**
- **Esitämme, että esitettyä muutosta 146 § ei tehdä. Edelleenkin tulee olla sääntö, että valituksella ei voida saattaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin 75 §:n nojalla.**

Markkinakartoitus ja rikosrekisteriotteet

65 § Markkinakartoitus

- Keskeisenä huomiona esitämme, että esityksestä poiketen markkinakartoitus ja markkinavuoropuhelu tulisi säätää pakolliseksi osaksi kaikkia hankintalain mukaisia rakennusurakan hankintoja. Esityksessä ehdotettu 10 miljoonan euron raja on tarpeeton.

88 § poissulkemisen edellytysten ja soveltuvuusvaatimusten täyttymisen selvittäminen

- Keskeisenä huomiona toteamme on, että ulkomaalaiset toimijat on asetettu ehdotuksessa parempaan asemaan kuin kotimaiset. Esitämme, että rikosrekisteriotteen korvaaminen vakuutuksella tulee sallia myös kotimaisille tarjoajille.

Lisätietoja:

risto.aunio@rt.fi, puh. 040 7431890

RT RAKENNUS- TEOLLISUUS

Maa, jota rakennetaan hyvin, voi hyvin.